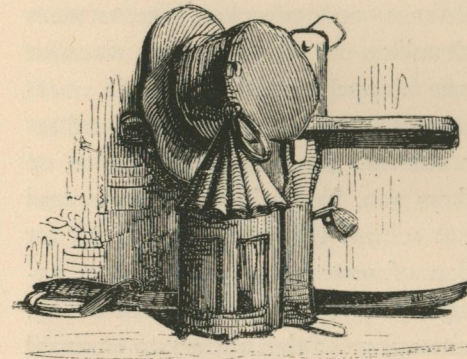

DE KLAPPERMAN VAN 'S-GRAVENHAGE.

r is iets zoets in het denkbeeld: dat, wanneer wij, in schaduw der nacht, weerloos en zorgeloos in den arm der sluimering gedoken liggen, daar buiten voor ons gewaakt wordt, ten einde zoo veel mogelijk de gevaren van ons af te wenden, en ons een storinglooze rust te doen genieten. Hoe verrukkend is het niet, wanneer de sluimering ons overvalt, nog even door de vensterruiten een blik op den gewelfden hemel te werpen, waar de starren als glimlachende engelenoogen over ons te waken schijnen; en daarna — het zoete „klikklap” van des nachtwakers klep, als met de ooren in te drinken: het is dan, alsof hemel en aarde tegelijk ons het wiegelied zingen en ons liefdevol toefluisteren: „goeden nacht!”

O, de klapperman, ik vereer, ik bemin hem!

Evenals de bijen van alle kanten zich in haar korf verzamelen, om daarna de geurige bloemhoven door te zweven, zóó vloeien de trouwe klepperlieden, wanneer de elfde ure door de vermanende tong der groote kerkklok den residentiebewoners aangekondigd is, naar hun nederig kortegaard te zamen, om zich van daar in alle wijken te verspreiden, en er den zoeten vrede met hen rond te voeren.

Hoe staan zij afgescheiden van alle gewone stervelingen! Wat ons nacht is, is hun dag, en omgekeerd; als wij slapen, waken zij, als wij rusten op het zachte dons of vaak nog zachter stroo, doorzwerfen zij met vasten tred regen en wind; als wij zwijgen of in onze zoete droomen ternauwernood fluisteren, schudden zij met vaste hand de getrouwe klep en vermelden met heldere, welluidende stem het standpunt des tijds. Er is iets plechtigs in den klepper; hij is het beeld van den tijd zelve: of wij hem hooren of niet, hij treedt immer voort! — In zijn grauw gewaad gehuld, met de ruige verwarmende muts op het hoofd, gaat hij overal rond, terwijl zijn waakzaam oog als dat van een Argus niets aan zijn oplettendheid ontsnappen laat. — Ziet, wie sluipen daar, zich door niemand bescied wanende, listig en sluw als hongerige Reintjes, het zachtkens opengebroke vensterraam binnen? Het zijn kleine dieven: dezulken die men ophangt, wanneer men ze vangt. Onmiddellijk is onze kleppervoerder er bij, de „verkeerde klep” knerst en ratelt, waarschuwend en hulp inroepend tegelijk, door de stille lucht. Daar schieten als trouwe satellieten op eenmaal een half dozijn nachtwakers aan. Waar komen ze zoo snel vandaan? Wij weten het niet: het schijnt tooverij, zij schijnen uit *ex improvise* gezaaide drakentanden of voor de vuist achteruit geworpen Deukalionskeitjes plotseling ontstaan te zijn. Maar hoe dit zij, de rotten zijn in den val, en de bezittingen van den anders op eenmaal ten Job herschapenen sluimeraar gered en behouden. Deze is ontwaakt en schreit vreugdetranen; en wien heeft hij die te danken?...

O, de klapperman, ik vereer en bemin hem!

Of, wilt gij een ander tooneel uit het nachtstuk zijns levens? — Welnu: opgeruimd en zijn tijd verdeelend tusschen het kleppen, roepen en neuriën van een vaderlandschen deun, heeft de trouwe zoon des nachts bijna zijn plicht ten einde gebracht. Maar hoe, is het reeds zoo laat? is de anders zoo trage tijd nu zoo snel voorbij gegaan, dat daar ginds in de verte het rose waas van den klimmenden dageraad

reeds bloost en hem op zijn beurt toeroept: „uw taak voor heden is afgesponnen, goeden nacht!”..... Maar neen!

Rood als bloed
Schijnt de hemel...
Neen, dat is geen morgengloed!

Het is brand! het anders zoo weldadig element, dat, aan zijn band ontsnapt, het verschrikkelijkste van alle wordt, het vuur woedt in gindsche woning. De posten kraken, de wanden gloeien, de vensters rammelen, de glazen spatten kletterend tot gruzelen, een zwarte rook kronkelt zich omhoog, en een bloedroode vlam lekt als de tong van een grimmigen salamander het knappend dak. Maar — onze nachtwaker is daar! Verhoovaardigt u niet, gij immer hooger en hooger steigerende vlammen! Moogt gij al een gedeelte des huizes tot assche doen verkeeren, zij die er nog bewusteloos van elk gevaar voortsluimeren, zij ten minste, zullen u niet ten prooi vallen. De hoofden worden geteld, en weldra zal de zielskreet dwars door uw geklater heen juichen: „Neen, ik heb niets verloren!” De vader zal zijn zoon, de bruidegom zijn bruid als een geredde schat aan het hart prangen en bezwijmen van vreugde over zulk een weelde in zulk een droefenis, zulk een winst in zulk een verlies, zulk een hemel in zulk een hel! En gij — weldra bezwijkt gij onder de ruischende, u vernielende waterbogen, die weldra van alle kanten tot uw ondergang samenkomen, en de lucht, waar gij in kronkelt, sissende doorkruisen zullen. En aan wiens waakzame klep, aan wiens wakkerdreunenden brandkreet zijn wij dit alles verschuldigd?...

O, de klapperman, ik vereer en bemin hem!

Wat al ontberingen vertroost hij zich, wat al gevaren en moeilijkheden trotseert hij; welk een onverkoelbare geestdrift moet er in zulk een borst wonen, dat zij door geen nachtrege uitgebluscht, welk een moed, dat hij door geen krijg tegen roovers en elementen verdoofd, welk een kracht, dat hij door geen onophoudelijk roepen in den guren nachtwind verzwakt wordt! — Hoe staat hij alleen en *prae-eminent* boven zijn standgenooten verheven! — Waar is de Dichter, die ooit een hondenslager, stillen diender, spuitgast of lantaarnontsteker tot onderwerp zijner zangen koos? Maar gij, gij, o trouwe klepper, zijt een zijner meest geliefde stoffen, een zijner idealen! Wat gevoel heeft hij niet uit uw eenvoudigen uitroep: „de klok heit één! één heit

de klok!" geput! De kinderen zelfs spreken over u in een sprake van liefde, vereering en zielsverheffing, Van Alphen nastamelende:

Zou ik voor den klepper vreezen?
ô Die goede, brave man,
Maakt dat ik gerust kan wezen
En ook veilig slapen kan! —

En ik — gij ziet het, ik word aan het slot van dit mijn verhaal, dat ik zoo bedaard begon, uw panegyrist.

Waak, waak nog lang voor onzen vrede, tot gij eenmaal van al uw vermoeienissen uit moogt slapen in den stillen kreits der graven, om eenmaal dáár te ontwaken, waar geen tijd meer bestaat en zijn boden niet meer zijn! — Doch — mijn oogen beschieten.... mijn lamp bovendien verduistert —

Lieve klepper, houd de wacht;
Ik ga slapen, goeden nacht! —

Tot morgen!

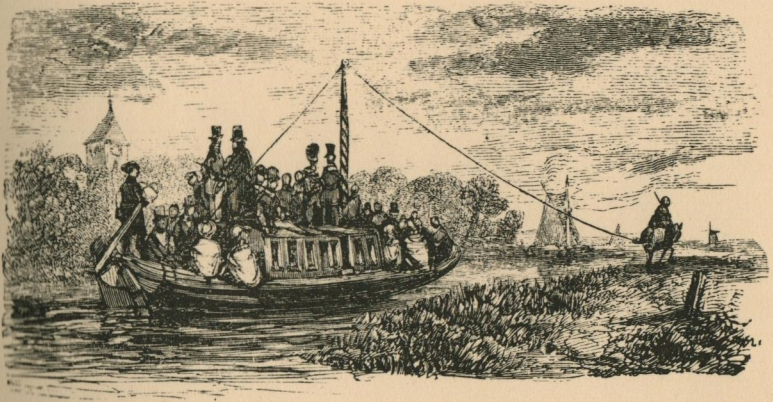
T. K.

DE NEDERLANDEN

Karakterschetsen, kleederdrachten, houding
en voorkomen van verschillende standen

MET GRAVUREN VAN
HENRY BROWN

1936

N.V. UITGEVERS-MIJ „PARNASSUS”
AMSTERDAM

Dit boek is uitgegeven in 150 exemplaren.
 Het is verscheen in 1945 doch werd vroeger
 reeds en gedrukt in 1941. De uitgave
 werd door de Duitschers verboden omdat
 er eenige gedeelten van de Camera Obscura
 van Nicolaas Beets in zijn opgenomen,
 welk boek door de Duitschers verboden
 was wegens een anti-Duitsche villa-
 liep, die hierin zeer schijnt voorko-
 men.

Het jaartal 1936 is „Camouflage“.
 De Duitschers hebben in 1941 het recht
 willen vereenigen doch dit is tijdig
 „aangehouden“. De natiezen der
 Leekening hebben zij echter kunnen
 aekedalen en deze werden vereen-
 ligd, waardoor werd dekken van deze
 oude Leekening weder uitgegloten
 zijn. Gelukkig waren de afdrucken,
 die reeds waren van de bove-
 zensende 150 exemplaren gues
 en ook „aangehouden“.

Rotterdam December 1945.

J. Harduiker.